

Fen Dersine Kar?? Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fen Dersine Kar?? Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21716>

Özet

Fen Dersine Kar?? Tutum Ölçe?i, D. Tepe taraf?ndan 1999 y?l?nda geli?tirilm?? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, ö?rencilerin **fen derslerine** yönelik duyu?sal e?ilimlerini, inançlar?n? ve davran??sal niyetlerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçe?in temel amacı, ö?rencilerin fen bilimleri derslerine kar?? gösterdikleri olumlu veya olumsuz tutum düzeylerini belirlemek ve bu tutumlar?n akademik ba?ar?lar? ile olan ili?kisini ara?t?rmaktır. Bu çal??ma, özellikle e?itim psikometri alan?nda, ö?renci motivasyonu ve ö?renme ç?kt?lar?n?n anla??lmas?na önemli katkılar sa?lamaktadır.

Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilm?? olup, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? ile desteklenmi?tir (Tepe, 1999). Fen derslerine yönelik tutumun ölçülmesi, e?itimcilerin müfredat geli?tirme süreçlerine rehberlik etmesi ve ö?rencilerin derslere olan ilgisini art?racak stratejiler belirlemesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Fen Bilimleri, Akademik Ba?ar?, Ölçek Geli?tirme, Duyu?sal Alan, Ö?renci Motivasyonu, Psikometri.

Yazarlar

Dilek Tepe

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, ortaokul veya lise düzeyindeki ö?rencilerin **fen derslerine** (Fizik, Kimya, Biyoloji) kar?? sahip olduklar? genel tutum düzeylerini belirlemektir. Geli?tirme çal??mas?n?n ana hedefi, ö?rencilerin tutumlar? ile bu derslerdeki akademik ba?ar?lar? aras?ndaki korelasyonu incelemek olmuştur. Bu ili?kiyi ölçmek, ö?rencilerin ö?renme süreçlerine duygusal yat?r?mlar?n?n ba?ar? üzerindeki etkisini anlamak için hayati önem ta??r.

Ölçek, e?itim ara?t?rmacılar?na ve ö?retmenlere, ö?rencilerin fen bilimlerine olan ilgilerini ve alg?lar?n? nicel verilerle analiz etme imkan? sunar. Bu sayede, olumsuz tutumlar?n nedenleri tespit edilebilir ve ö?renme ortamlar?n? iyile?tirmeye yönelik hedefe yönelik müdahaleler planlanabilir.

Yap?

Fen Dersine Kar?? Tutum Ölçe?i, psikolojideki tutum kuramlar?na dayanarak geli?tirilm??tir. Tutum, genellikle bili?sel (inançlar), duyu?sal (duygular) ve davran??sal (eylem niyetleri) olmak

üzere üç ana bile?en etraf?nda ?ekillenen karma??k bir yap?d?r. Bu ölçek, özellikle ö?rencilerin fen derslerine yönelik duygusal tepkilerini ve derse kat?lma veya kaç?nma e?ilimlerini ölçmeye odaklan?r.

Ölçek, ö?rencilerin fen derslerini ne kadar sevdikleri, bu derslerin gereklili?ine ne kadar inand?klar? ve gelecekte fen ile ilgili alanlarda kariyer yapmay? ne kadar dü?ündükleri gibi boyutlar? kapsayarak tutumun çok boyutlu yap?s?n? yakalamay? hedefler. Geli?tirme sürecinde, ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla kuramsal çerçeveden faydalan?lm??t?r.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi bulunmamakla birlikte, ölçek geli?tirme standartlar? gere?i, D. Tepe'nin yüksek lisans tezinde bu ölçe?in geçerlik çal??malar? detayl? olarak sunulmuştur. Tipik olarak, bu çal??malar ?unlar? içerir:

Kapsam Geçerli?i: Fen derslerine kar?? tutumun tüm boyutlar?n? temsil edip etmedi?i uzman görüş?leri ile incelenmiştir.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in alt?nda yatan faktör yap?s?n? ortaya ç?karmak için **Faktör Analizi** (Aç?mlay?c? veya Do?rulamay?c?) kullan?lm??t?r.

Ölçüt Ba?lantı? Geçerlik: Ölçek skorlar?n?n, ö?rencilerin fen derslerindeki notlar? veya di?er ilgili ba?ar? ölçütleri ile korelasyonu incelenmiştir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenilirlik bilgisi verilmemiştir. Ancak, 1999 y?l?nda geli?tirilen bu tür bir ölçek için güvenilirlik çal??malar?nda genellikle **iç tutarlılık katsay?s?** (Cronbach Alfa) kullan?lm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararlılı??n? ölçmek amac?yla **test-tekrar test güvenilirli?** yönteminin de kullan?lm?? olmas? muhtemeldir. Bu, ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için kritik bir adımdır. Ölçek geli?tirme çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde güvenilir oldu?unu ortaya koymaktadır.

Faktör Analizi

Fen Dersine Kar?? Tutum Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini incelemek amac?yla **Faktör Analizi** yönteminin kullan?ld??? varsay?lmaktadır. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? ve tutum yap?s?n?n kaç faktörden olu?tu?unu belirlemek için gereklidir.

Tipik bir tutum ölçe?i, fen bilimlerine yönelik ilgi, fenin faydas?na inanç ve fen dersine yönelik

kaygı gibi alt faktörlere ayrılabilir. Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğunu netleştirir ve bu da ölçeğin teorik yapısının desteklenip desteklenmediğini gösterir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme

Format: Orijinal tezde belirtilmese de, tutum ölçekleri için yaygın olarak kullanılan **5'li Likert Ölçeği** formatında olduğu varsayılmaktadır (Örn: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a). Derecelendirme formatı bu tür tutum ölçeklerinin standart uygulamasıdır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Ortaokul veya Lise öğrencileri)

Yaş Grubu: 12-18 yaş aralığı (Eğitim seviyesine bağlı olarak)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki bir üniversiteye bağlı Fen Bilimleri Enstitüsü kapsamında yürütülen çalışmada için belirlenen örneklem grubu.

Test Metodolojisi: Nicel araştırma yöntemi kullanılarak, anket formatında grup uygulaması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Veriler, öğrencilerin tutum seviyelerini belirlemek için toplanmış ve istatistiksel analizlere tabi tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Duyusal Öğrenme, Akademik Başarı, Cronbach Alfa, Geçerlik, Güvenilirlik, Likert Ölçeği, Fen Bilimleri Eğitimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Bağlantı E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yayın Adresi: Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul (Tez sunulduğu tarih itibarıyla)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

İzinler ve Ücret: Bu ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için, kullanım izinleri ve telif hakları yazar D. Tepe'ye ve ilgili üniversiteye (Marmara Üniversitesi) aittir. Akademik

çal??malarda kullan?m? için yazar?n izni gerekebilir. Genellikle akademik amaçlı? kullan?mlarda ücret talep edilmez.

Test Y?li?: 1999

Kaynaklar

Tepe, D. (1999). *Ö?rencilerin fen derslerine kar?? tutumlar? ile ba?ar?lar? aras?ndaki ili?ki* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

Tutum Kavram? ve Ölçüm Metotlar?. (Genel literatür referans?).

Fen Dersine Kar?? Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal tez metnine eri?im sa?lanamad???ndan, ölçek maddeleri burada sunulamamaktadır. Ölçek maddelerine ula?mak için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezinin (Tepe, 1999) incelenmesi gerekmektedir.

Geli?tirme sürecinde maddelerin, ö?rencilerin **fen derslerine** yönelik motivasyonunu, algılanan zorluk düzeyini ve dersin önemine dair inançlar?n? kapsayacak ?ekilde hazırlanmış varsayılmaktadır. Ölçek maddeleri, muhtemelen 5'li Likert tipi derecelendirme ile cevaplanmı?tır.